

PATRONAT HONOROWY

Grzegorz Schreiber
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Drodzy Czytelnicy,

z przyjemnością prezentujemy Państwu nr 179 Biuletynu Informacji Bibliotecznych i Kulturalnych, rozpoczynając nowy rok 2024 relacją z 7. Edycji *Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego* w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Łodzi oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomsku.

Tegoroczne obchody przebiegać pod honorowym patronatem Pana Grzegorza Schreibera – Marszałka Województwa Łódzkiego oraz Pani Anny Milczanowskiej – Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Tematem wiodącym w tym roku jest sylwetka Bolesława Wieniawy-Długoszewskiego, adiutanta i przyjaciela Józefa Piłsudskiego. Jako generał dywizji Wojska Polskiego, dyplomata i wolnomularz, był on jedną z najbarwniejszych postaci II Rzeczypospolitej. Znany z umiłowania kobiet, koni i hucznej zabawy, czym zyskiwał niecodzienną sympatię jednych i nieskrywaną zawiść innych. Poeta, lekarz, a także dziennikarz i autor wielu popularnych powiedzonek, cytowanych szeroko w całym kraju.

Jak sam zwykł mawiać o Józefie Piłsudskim: *Istnieją na świecie dwa typy pracowników umysłowych, zwłaszcza wśród literatów i poetów, wyraźnie się różniące: jedni, posługujący się intuicją, pracując chętniej i wydutniej w nocy, drudzy polegając bardziej na świadomości, wolą pracować w dzień. Józef Piłsudski, kamień węgielny Polski i proporzec na szczycie jej gmachu, najdosłowniejszą purpurą kwitnący, obdarzony zarówno jednymi, jak i drugimi zdolnościami,*

Patronat Honorowy

Grzegorz Schreiber
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W ŁODZI
ul. Gdańska 100/102

7. EDYCJA IMIENIN MARSZAŁKA W BIBLIOTECE IM. PIŁSUDSKIEGO

19 marca 2024 r., godz. 17.00
sala konferencyjna Biblioteki, wejście A, II piętro

Program:

- Spotkanie z Anną i Jukką Soisalon-Soininen, redaktorkami książki „Mannerheim – polskie lata”. Marszałek Józef Piłsudski i Marszałek Carl Gustaf Mannerheim - dwaj wielcy twórcy niepodległości Polski i Finlandii w XX w. Spotkanie organizowane przy współpracy z Wojciechem Lubomirem Kacą
- „Ulubieniec Cezara i bożyszcze Polek”. Opowieść o Wieniawie - Aleksandra Sołtyśiak i Jolanta Zwierzyńska (WBP w Łodzi)
- „Ach, jak przyjemnie” - piosenki XX-lecia międzywojennego w wykonaniu Stowarzyszenia Śpiewaczego im. Stanisława Moniuszki w Łodzi
- Wręczenie nagród laureatom Konkursu Ortograficznego „O Pióro Marszałka”

DRZWI DO KULTURY

Transmisja wydarzenia na żywo
<https://drzwidokultury.pl/instytucja-wojewodzka-biblioteka-publiczna>

Wydarzeniu towarzyszy materiał edukacyjny „Bolesław Wieniawa-Długoszewski – adiutant i przyjaciel Józefa Piłsudskiego”

Institucja kultury
Samorządu
Województwa Łódzkiego

województwo
łódzkie

przez długie lata zmuszony był pracować dniami i nocami, prawie bez wytchnienia.¹

Wydarzeniu towarzyszą koncerty piosenki XX-lecia międzywojennego, w wykonaniu Stowarzyszenia Śpiewaczego im. Stanisława Moniuszki w Łodzi oraz duetu – Paulina Glinka (sopran) i Marcin Werner (pianista).

Niespodziewanie, ku naszej radości, Imieniny Marszałka przybrały barwy narodowe nie tylko Polski, ale także i Finlandii, a wszystko to za sprawą dwojga dziennikarzy i dokumentalistów Anny i Jukka Soisalon-

Soininen, którzy w swojej publikacji *Mannerheim – polskie lata* przybliżają postaci wielkich twórców niepodległości Polski i Finlandii w XX wieku. Autorzy wiele uwagi poświęcają budowaniu i utrwalaniu polsko-fińskich relacji dyplomatycznych w okresie międzywojennym. Carl Gustaf Mannerheim jest bohaterem narodowym Finlandii i rówieśnikiem Józefa Piłsudskiego. Marszałkowie znali się bowiem osobiście, a ich zasługą jest uzyskanie niepodległości dla swoich krajów.

Polsko-fiński motyw obchodów, umacnia historia dwóch wierszy, które

powstały niezależnie w czasie, kiedy Polska i Finlandia walczyły o niepodległość. Metafizyka – to rzecz by mała wobec zaskakującej spójności słów tej poezji. Polski legionista w Finlandii Remigiusz Kwiatkowski przemawia *Do wolnej Finlandji* i niemal w tym samym czasie Antero Koskenniemi zwraca się *Do wolnej Polski*.

[...] O granitową pierś twych synów
roztrząsał wróg swe czoło dumne [...]²

[...] Wolno rozkwita kwiat swobody,
lecz i stuletnie nawet lody
topi swym żarem lza i krew. [...]³

Naszą misję edukacyjną spełniamy w wydarzeniach towarzyszącym uroczystościom. Tym razem kierujemy je do wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi.

Na uwagę zasługuje również fakt drugiej edycji *Dyktanda o pióro Marszałka*, które cieszy się zainteresowaniem młodzieży i wspaniale wpisuje się już na stałe w tradycję Imienin Marszałka.

W bieżącym numerze odnajdą Państwo również wspomnienia z ostatnich sześciu edycji *Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego* w WBP w Łodzi, a także z uwagi na 107. rocznicę istnienia Naszej Biblioteki, zarys jej historii i dostęp do wystawy online, będącą wzruszającą opowieścią o pierwszym Dyrektorz WBP – prof. Janie Augustyniaku.

Życzę Państwu przyjemnej lektury
i serdecznie pozdrawiam
Joanna Mądrzak

¹ Długoszowski-Wieniawa B., Lewandowski J. *O Józefie Piłsudskim / Bolesław Wieniawa-Długoszowski*; [koncept książki Jarosław Lewandowski]. Bydgoszcz: [wydawca nieznany], 2020.

² Kwiatkowski. R. *Do wolnej Finlandji*, 1817.

³ Koskenniemi. A. *Runovapaalle Puolalle*, 1918.

7. EDYCJA IMIENIN MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Tegoroczna edycja „Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego” odbędzie się 19 marca 2024 roku w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi i 20 marca 2024 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomsku.

Dedykowany tegorocznej edycji materiał edukacyjny „Bolesław Wieniawa-Długoszowski – adiutant i przyjaciel Józefa Piłsudskiego” dostępny jest na portalu „Drzwi do Kultury” i kanale YouTube Biblioteki.

„Imieniny Marszałka w Bibliotece im. Piłsudskiego” w Łodzi objęte są Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Łódzkiego Grzegorza Schreibera.

„Imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego, patrona Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi”, które świętowane są w Radomsku objęte są Patronatem Honorowym Anny Milczanowskiej, Posłanki na Sejm RP i Marszałka Województwa Łódzkiego Grzegorza Schreibera.

Wydarzeniem towarzyszącym tegorocznej edycji imienin jest wykład dla uczniów Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi poświęcony przyjacielowi Józefa Piłsudskiego Bolesławowi Wieniawie-Długoszowskiemu. Wykład odbędzie się 21.03.2024 roku i połączony zostanie z zajęciami edukacyjnymi.

Patronat Honorowy

 Anna Milczanowska
Poseł na Sejm RP

 Grzegorz Schreiber
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

**WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W ŁODZI** (ul. Gdańska 100/102)

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W RADOMSKU (ul. Narutowicza 4)

IMIENINY MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

PATRONA
WOJEWÓDZKIEJ
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W ŁODZI

20 marca 2024 r., godz. 16.00
Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku (ul. Narutowicza 4)

Program:

- Spotkanie z Anną i Jukką Soisalon-Soininen, redaktorkami książki „Mannerheim – polskie lata”. Marszałek Józef Piłsudski i Marszałek Carl Gustaf Mannerheim - dwaj wielcy twórcy niepodległości Polski i Finlandii w XX w.
Spotkanie organizowane przy współpracy z Wojciechem Lubomirem Kacą
- „Ulubieniec Cezara i bożyszcze Polek”. Opowieść o Wieniawie - Aleksandra Sołtyś i Jolanta Zwierzyńska (WBP w Łodzi)
- „Na pierwszy znak” - piosenki XX-lecia międzywojennego w wykonaniu duetu Paulina Glinka (sopran) / Marcin Werner (pianista)

DRZWI DO KULTURY

Wydarzeniu towarzyszy materiał edukacyjny
„Bolesław Wieniawa-Długoszowski – adiutant i przyjaciel Józefa Piłsudskiego”

 Instytucja Kultury
Samorządu
Województwa Łódzkiego

 województwo łódzkie

 Miejska
Biblioteka
Publiczna
w Radomsku

Spotkanie z Anną i Jukką Soisalon-Soininen, redaktorami książki „Mannerheim – polskie lata” pt. „Marszałek Józef Piłsudski i Marszałek Carl Gustaf Mannerheim – dwaj wielcy twórcy niepodległości Polski i Finlandii w XX w.”

Spotkanie organizowane przy współpracy z Wojciechem Lubomirem Kacą.

Anna Kulicka-Soisalon-Soininen

Dziennikarka, dokumentalistka, tłumaczka. Tytuły z którymi była związana, to m.in. Polityka, PAP, Warsaw Voice, Przekrój, TVP, NBC-News, BBC-News oraz YLE TV, Suomen Kuvalehti i Nykypäivä. W końcu lat 90-tych była przedstawicielką Fińskiej Organizacji Turystycznej na Polskę. Po roku 2000 związała się z fińską telewizją YLE.

Jukka Soisalon-Soininen

Prawnik, dziennikarz, wieloletni animator współpracy między Polską a Finlandią. W latach 90-tych korespondent tygodnika Nykypäivä w Warszawie. Pisywał też dla Helsingin Sanomat. Inna pasja zawodowa to turystyka, organizowanie i pilotowanie fińskich grup studyjnych w Polsce, Ukrainie i Francji oraz wizyt polskich dziennikarzy w Finlandii i fińskich w Polsce. Członek Ritarihuone (Izby Rycerskiej w Finlandii) zrzeszającej od początku XX wieku fińskie rody szlacheckie. W 2017 odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Na fot.: Jukka Soisalon-Soininen i Anna Kulicka-Soisalon-Soininen

„Marszałek Józef Piłsudski i Marszałek Carl Gustaf Mannerheim – dwaj wielcy twórcy niepodległości Polski i Finlandii w XX w.”

Marszałek Carl Gustaf Mannerheim (1867-1951) – baron, wódz, regent, marszałek, prezydent. Architekt fińskiej niepodległości, twórca podwalin fińsko-polskich stosunków dyplomatycznych. Fiński bohater wszechczasów, który jednak przy wszystkich swoich zasługach dla kraju, nadal pozostaje postacią kontrowersyjną.

Wstąpił się zwycięstwem nad Rosją w wojnie zimowej. Karierę wojskową zaczął jako oficer, a z czasem generał armii carskiej. Niewielu wie, że Mannerheim spędził w Polsce siedem lat życia, a swoje związki z Polską utrzymywał do końca swoich dni.

Carl Gustaf Mannerheim to bohater narodowy Finlandii, rówieśnik Józefa Piłsudskiego. Marszałkowie znali się osobiście i choć różnymi drogami, to doprowadzili oni do uzyskania niepodległości swoich krajów. Mannerheim określał czas pobytu w Polsce jako najbardziej szczęśliwy okres w swoim życiu.

W grudniu 1919 roku przyszli marszałkowie spotkali się w Belwederze. Pałac był rezydencją Piłsudskiego w latach 1918-1922 i 1926-1935. Po latach 1917-18 spędzonych w magdeburskim więzieniu Piłsudski powrócił do Warszawy, gdzie objął obowiązki regenta i dowódcy wojsk.

Warto podkreślić, że w 1928 roku Piłsudski został odznaczony Krzyżem Wielkim z łańcuchem Orderu Białej Róży Finlandii.

„MANNERHEIM – POLSKIE LATA”

Książka składa się z artykułów różnych autorów, które w sumie tworzą trójwymiarowy portret marszałka Mannerheima, na tle wydarzeń historycznych i stylu życia środowisk w jakich się obracał. Sporo uwagi autorzy książki poświęcają tworzeniu się i utrwalaniu polsko-fińskich relacji dyplomatycznych w okresie międzywojennym oraz mało znanym faktom o podejmowanych próbach wsparcia Finlandii przez Polskę, w co angażował się sam generał Sikorski podczas wojny zimowej. To zdumiewające, jak aktualne okazują się dziś, w dobie trwających wojen w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie, opinie i strategię polityczne Mannerheima. Carl Gustaf Mannerheim umiał mówić po polsku. Będąc generałem i arystokratą nawiązał wiele kontaktów z ówczesnymi sferami m.in. Zamoyskimi, Lubomirskimi, Wielkopolskimi, Potockimi, Tyszkiewiczami.

Książka „Mannerheim – polskie lata” jest bogato ilustrowana, czytelnik znajdzie tu zarówno archiwalne fotografie jak i kopie dokumentów oraz listów. W procesie wyszukiwania materiałów do książki autorzy dotarli do dokumentów i fotografii nigdy wcześniej niepublikowanych, jak choćby historia szpitala wojskowego zorganizowanego przez Fiński Czerwony Krzyż i ulokowanego na Zamku Królewskim w Warszawie, podczas I wojny światowej, dzieje Legionu Polskiego w Wybörgu w latach 1917-1918, perypetie starań ochotników z Polski celem wsparcia Finów w wojnie zimowej, czy przykłady pomocy udzielonej przez Mannerheima różnym osobom podczas II wojny światowej.

Z kart książki można się też dowiedzieć o pomocy jakiej Mannerheim osobiście udzielił wielu Polakom pomimo ryzyka, jakie te akty ratowania życia niosły z sobą dla niego oraz jak chronił fińskich Żydów.

Książka zawiera też wiele ciekawostek dotyczących między innymi życia prywatnego Mannerheima, do których autorzy dotarli dzięki udżyczeniu im przez wiele osób archiwów rodzinnych. Dodajmy tu – książka sławi go, ale dostrzega też jego słabości.

W Finlandii książkę oceniono jako wyjątkowo wszechstronnie i rzetelnie udokumentowane dzieło, w którym nawet znawcy tematu znajdą coś nowego, a jednocześnie fascynującą lekturę dla każdego, kto interesuje się historią.

Podróże po województwie łódzkim – Spała

Их Величества съ Августѣйшими Особами и Лицами Свѣты на охотѣ въ Спаля въ 1897 году.

Carl Gustaf Mannerheim w Spale (województwo łódzkie)

W 2019 roku została odsłonięta pamiątkowa płyta poświęcona C. G. Mannerheimowi, który w Spale kilkakrotnie był.

HISTORIA DWÓCH WIERSZY

Wiersze te powstały niezależnie w okresie kiedy Polska i Finlandia odzyskiwały niepodległość.

Fin Antero Koskenniemi jest autorem wiersza „Do Wolnej Polski” z roku 1918.

Polak Remigiusz Kwiatkowski jest autorem wiersza „Do wolnej Finlandii” z roku 1917.

Remigiusz Kwiatkowski służył w Legio-
nie Polskim w Finlandii,

był autorem książek i innych publika-
cji, a także tłumaczył na język polski
poezję japońską.

Wiersze oddają romantyczny nastrój
tamtych czasów i dotyczą dwóch
Marszałków: J. Piłsudskiego i C. G.
Mannerheima – wielkich postaci Polski
i Finlandii.

Wiersze odczytano w interpre-
tacji Olafa Kacy, studenta 3 roku
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Józef Piłsudski i gen. Bolesław
Wieniawa-Długoszowski
– zdjęcie z domeny publicznej

GEN. BOLESŁAW WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI

Polityk, lew salonowy, żołnierz, ofi-
cer, dyplomata, adiutant Naczel-
nego Wodza, bard legionowy, niedo-
szły prezydent RP. Bywalec salonów,
przyjaciel twórców okresu Młodej
Polski i bohemy paryskiej. Ulubieniec
kobiet, przystojny mężczyzna, które-
go nazywano pięknym Bolkim. Alfred
Wysocki pisał o nim „Chłopak był jak
malowanie”. Z kolei Antoni Słonimski
wspominał „Dzwoniąc szabłą od progu
idzie piękny Bolek, ulubieniec Cezara
i bożyszcze Polek”. Barwna postać
II RP, król życia.

Jaka była jego droga życia i kariery?
Co się stało, że 1 lipca 1942 r. wspiął
się na gzyms kamienicy w Nowym Jorku,
w której mieszkał i wypadł, najprawdo-
podobnie popełniając samobójstwo?
Postać generała Bolesława Wieniawy-
Długoszowskiego przybliżą – Jolanta
Zwierzyńska i Aleksandra Sołtysiak
z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
w Łodzi.

- „Ulubieniec Cezara i bożyszcze Polek”. Opowieść o Wieniawie
- Materiał edukacyjny „Bolesław Wieniawa-Długoszowski – adiutant i przyjaciel Józefa Piłsudskiego” dostępny na portalu „Drzwi do Kultury” i kanale YouTube Biblioteki:

<https://drzwidokultury.pl/institucja-wojewodzka-biblioteka-publiczna>

<https://www.youtube.com/channel/UC0z0wS01XY56isu-fyvvn0g>

KONCERT W ŁODZI**„Ach, jak przyjemnie” – piosenki XX-lecia międzywojennego w wykonaniu Stowarzyszenia Śpiewaczego im. Stanisława Moniuszki w Łodzi****Historia Stowarzyszenia Śpiewaczego im. St. Moniuszki**

Stowarzyszenie Śpiewacze im. St. Moniuszki w Łodzi powstało w 1894 r. początkowo jako chór sumowy przy kościele św. Józefa, w którym śpiewali robotnicy Manufaktury Izraela Poznańskiego. W 1905 r. władze rosyjskie wyraziły zgodę na zarejestrowanie Stowarzyszenia i od tego momentu nieprzerwanie po dziś dzień, bierze udział w życiu miasta, propagując śpiew chórally. W repertuarze ma msze łącińskie, liczne utwory sakralne, ludowe, patriotyczne, musicalowe, a nawet operowe. Śpiewa po polsku, niemiecku, rosyjsku, włosku, angielsku, hiszpańsku i w jidysz.

Okres po odzyskaniu Niepodległości do II Wojny Światowej, był czasem wielkiego rozkwitu Stowarzyszenia. W latach 1921-1924, członkowie wybudowali siedzibę na działce przy ul. Ogrodowej 34, otrzymanej i wykupionej w 1929 r. od Spółki Izraela Poznańskiego. Chóry: żeński, męski i dziecięcy, orkiestra, liczyły ponad 200 osób. W budynku istniała bogato zaopatrzona biblioteka i kasa zapomogowa. Chóry prowadzili znani dyrygenci: Tomasz Kieseweter i Karol Prosnak. Podczas okupacji niemieckiej budynek został zarekwirowany, a zbiory biblioteczne spalone. Chórzyści spotykali się w domach prywatnych i śpiewali w kościele. Po 1945 r. działalność artystyczna została wznowiona

i chór znów występował na ważnych uroczystościach, a także w Filharmonii Łódzkiej i Teatrze Wielkim w Łodzi.

Przez wszystkie lata działalności uczestniczy w licznych festiwalach krajowych i międzynarodowych, zdobywając nagrody i wyróżnienia, jak również koncertuje w szkołach, Klubach Seniora, muzeach, świątyniach katolickich i ewangelickich.

Od 2011 r. chór, liczący około 30 osób, prowadzi Magdalena Szymańska, absolwentka Wydziału Nauk o Wychowaniu na kierunku Edukacji Artystycznej Uniwersytetu Łódzkiego i Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej w Łodzi, jak również klasy śpiewu barokowego Konserwatorium w Neapolu.

Chór posiada następujące odznaczenia: Złota Odznaka z Laurem Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, Honorowa Odznaka Miasta Łodzi, Dyplom Uznania Ministra Kultury i Sztuki. W 2014 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyróżnił chór odznaczeniem „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Również tę odznakę otrzymało ośmioro członków o najdłuższym stażu – ponad 30 lat.

W 2019 r. chór otrzymał Nagrodę Prezydenta Łodzi za działalność w dziedzinie kultury.

W tym roku chór obchodzi jubileusz 130-lecia swojego istnienia.

Repertuar:

1. Ada! To nie wypada – muz. Z. Wiechler, opracowanie I. Sikorska-Pyrka
2. Cztery nogi – muz. J. Petersburski
3. Hej kwiaty kupujcie panienki – autor nieznany, oprac. I. Sikorska-Pyrka
4. Dzidzia (kołysanka z filmu "Włóczęgi") – muz. H. Wars, oprac. I. Sikorska-Pyrka
5. Miłość Ci wszystko wybaczy – muz. H. Wars, oprac. M. Szymańska
6. Ach, jak przyjemnie (piosenka z filmu "Zapomniana melodia") – muz. H. Wars, oprac. I. Sikorska-Pyrka
7. Salem Alejkum – foxtrot wschodni, muz. H. Wars, oprac. I. Sikorska-Pyrka
8. Panie Janie (piosenka z filmu "Zapomniana melodia") – muz. H. Wars, oprac. I. Sikorska-Pyrka
9. Z ust do ust – muz. Z. Karasiński, S. Kataszek, oprac. I. Sikorska-Pyrka

KONCERT W RADOMSKU**„Na pierwszy znak” – piosenki XX-lecia międzywojennego w wykonaniu duetu Paulina Glinka (sopran) / Marcin Werner (pianista)****Repertuar:**

1. Powróćmy jak za dawnych lat (śl.: Jerzy Jurandot, muz.: Henryk Wars)
2. Odrobinę szczęścia w miłości (śl.: Schlechter Emanuel, muz.: Jerzy Petersburski)
3. Ada! To nie wypada (śl.: Jerzy Jurandot, muz.: Zygmunt Wiehler)
4. Na pierwszy znak (śl.: Julian Tuwim, muz.: Henryk Wars)
5. Miłość Ci wszystko wybaczy (śl.: Julian Tuwim, muz.: Henryk Wars)
6. Tylko Ty (śl.: Adam Aston, muz.: Henryk Wars)
7. Ja się boję sama spać (śl.: Andrzej Włast, muz.: Jerzy Petersburski)
8. Już nie zapomnisz mnie (śl.: Ludwik Starski, muz.: Henryk Wars)

Paulina Glinka

– sopran koloraturowy. Jest absolwentką wydziału Sztuk Scenicznych Akademii Muzycznej w Łodzi, studiowała również we Włoszech w Conservatorio Statale di Musica w Parmie. Pracuje jako konsultant wokalny głosów żeńskich Filharmonii Łódzkiej.

Jeszcze podczas studiów zadebiutowała na scenie Teatru Wielkiego w Łodzi w roli Grilletty w operze „Aptekarz” Josepha Haydna, natomiast

jej debiutem estradowym jest partia sopranowa w oratorium „Dixit” Josepha Haydna w Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina.

Jest laureatką II miejsca w Ogólnopolskim Konkursie im. Ludomira Różyckiego, a także półfinalistką Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Gabrieli Beňačkovéj w Czechach. Zdobyła wyróżnienie oraz nagrodę specjalną dyrektora konkursu podczas Międzynarodowego Konkursu Operetkowo-Musicalowego w Krakowie. Jest również finalistką Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Moniki Swarowskiej-Walawskiej, w ramach którego otrzymała nagrodę specjalną za najlepsze wykonanie utworu kompozytora norweskiego.

Sopranistkę można było już usłyszeć podczas Festiwalu Operowego w Oslo w Norwegii, koncertu oratoryjnego w Kalkar w Niemczech, Międzynarodowego Festiwalu koncertów w Filharmonii Łódzkiej, Filharmonii Krakowskiej, Filharmonii Świętokrzyskiej, w ramach Festiwalu Kwitnących Azalii na zamku w Mosznej, Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej, Wędrownego Festiwalu Kolory Polski jak również na scenie Krakowskiego Forum Kultury czy w kultowej Piwnicy pod Baranami.

Marcin Werner

Kompozytor, aranżer, dyrygent, pianista, producent muzyczny. Absolwent Akademii Muzycznej w Łodzi. Laureat polskich i międzynarodowych konkursów kompozytorskich i wykonawczych. Kierownik muzyczny spektakli operowych. Założyciel Orkiestry Marcina Wernera. Współpracuje z Teatrem Wielkim w Łodzi jako dyrygent i pianista, z Politechniką Łódzką, jako dyrygent Akademickiej Orkiestry. Dyrygował w kraju i za granicą (Włochy, Ukraina, USA), wykonując utwory z repertuaru klasycznego, filmowego, a także dokonując światowych prawykonań utworów muzyki współczesnej. Jest autorem ponad 50 dzieł orkiestrowych, kameralnych i solowych oraz około 300 aranżacji muzyki poważnej, rozrywkowej i filmowej, które wykonywane były w kraju i za granicą (Japo-

nia, Czechy, Włochy, USA, Słowacja, Ukraina, Niemcy). Zagrał ponad 100 koncertów jako pianista solo i kameralista (Polska, USA, Słowacja, Maroko).

2. edycja KONKURSU ORTOGRAFICZNEGO „O PIÓRO MARSZAŁKA”

Konkurs ortograficzny „O PIÓRO MARSZAŁKA” skierowany był do uczniów klas 7-8 szkół podstawowych z Łodzi i województwa łódzkiego. W zmaganiach o laur mistrza ortografii wzięło udział 21 uczniów.

Dyktando „O pióro Marszałka” od dwóch lat jest integralną częścią uroczystości Imienin Marszałka świętowanych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Łodzi.

Celem wydarzenia jest krzewienie i promowanie poprawnej polszczyzny, rozbudzenie motywacji do pogłębienia wiedzy i umiejętności ortograficznych oraz rozbudzenie motywacji do pogłębiania wiedzy historycznej.

Wydarzenie odbyło się 27.02.2024 r. w gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi, ul. Gdańska 100/102.

Konkurs ortograficzny koordynowany był przez Dział Informacji Naukowej. Autorem dyktanda jest Wielisław Marinow, pracownik Działu.

Wręczenie nagród laureatom konkursu odbyło się w dniu 19.03.2024 r. o godz. 17.00 w czasie uroczystych obchodów Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wielisław Marinow, autor dyktanda 2024 r.

Nagroda za zajęcie I miejsca
w konkursie ortograficznym
"O Pióro Marszałka"

DRUGA EDYCJA DYKTANDA

Do oceny prac konkursowych powołano 3-osobowe jury, które na posiedzeniu w dniu 6 marca 2024 r. wyłoniło następujących laureatów:

I miejsce – Igor Serwach – Szkoła Podstawowa nr 172 im. prof. Stefana Banacha w Łodzi

II miejsce – Weronika Dróżdż – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sobocie

III miejsce – Lena Czekalska – Szkoła Podstawowa nr 7 im. Orłąt Lwowskich w Łodzi

Wyróżnienia:

Iga Appel – Szkoła Podstawowa nr 7 im. Orłąt Lwowskich w Łodzi

Mikołaj Przybył – Sportowa Szkoła Podstawowa nr 3 w Aleksandrowie Łódzkim

Ewa Grenik – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sobocie

Wojciech Patelski – Szkoła Podstawowa nr 7 im. Orłąt Lwowskich w Łodzi.

Tekst tegorocznego dyktanda:

Józef Piłsudski uwielbiał spacerować. Szedł sobie raz pewnego dróżką wzdłuż Biebrzy. Szedł sobie różne mijając zakątki, aż patrzy: piegża jak kulka szara w krzewie się szamocce. Podkreślił Ziuk wąsa gęstego, krzewem zatrząsł i żyjątko skrzydlate uwolnił. Zaśmiał się serdecznie i ruszył dalej.

Niedługo mu zeszło, jak znalazł borsuka w kępie borówek. Fukał zwierzę skryte wśród liści, zoczywszy człowieka. Lecz Naczelnik nie gniewał się na niego i po łebku płaskim, mądrym by go poklepał, gdyby nie smyrznął borsuk w zarośla suchym badylem zjeżone. Aż się za nim kurzyło! Zадумаł się człowiek o brwiach krzaczastych, siwych nad łosem żywiny leśnej. Powiódł wzrokiem orlim wciąż jeszcze po gęstym, szumiącym ostępie... Niechże już wróg żaden haniebny polskiej ojcowizny nie tyka! Niech i naród wolnym będzie na tej ziemi i wszelkie inne stworzenie!

Myśl czujna, troskliwa czoło jego ojcowskie poradliła, gdy tak bacznie wyglądał, czy się aby na niebie bławatnie błękitnym chmur ciężkich kir żałobny nie kłębi... Lecz nie – czystym było jak kryształ górski, co zapadł w toń źródlaną.

Młodzież biorąca udział w dyktandzie, 2024 rok.

Wielisław Marinow, autor dyktanda, pracownik Działu Informacji Naukowej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi czyta dyktando podczas pierwszej edycji.

PIERWSZA EDYCJA DYKTANDA

odbyła się w 2023 roku. Wzięło w nim udział 65 osób. Uczestnicy spotkali się 3 marca 2023 roku w Czytelni Główniej im. Prof. Jana Augustyniaka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Tematyka konkursu poświęcona została patronce roku 2023 – Aleksandrze Piłsudskiej.

Do oceny prac konkursowych powołano 5-osobowe jury, które na posiedzeniu w dniu 9 marca 2023 r. przyznało trzy pierwsze miejsca:

I miejsce – Wiktoria Smyka – Sportowa Szkoła Podstawowa nr 3 w Aleksandrowie Łódzkim.

II miejsce – Antonina Góralczyk – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie.

III miejsce – Michalina Foryś – Szkoła Podstawowa nr 120 im. Konstytucji 3 Maja w Łodzi.

Tekst zeszłorocznego dyktanda:

„Aleksandra Piłsudska – druga żona Józefa Piłsudskiego – przeszła różne koleje losu. Nie będąc jeszcze małżonką przyszłego Naczelnika Państwa, pracowała w wielu miejscach, wśród których było biuro suszarni jarzyn. Przydzielona jako młoda dziewczyna do oddziału wywiadowczo-kurierskiego Legionów Polskich, mianowana komendantem kurierów, miała swój udział w przenoszeniu druków politycznych i materiałów wybuchowych, amunicji lub innego oręża. Trudne to było z pewnością zadanie.

Oprócz dążeń patriotycznych, związanych z niepodległością Polski, nie było pannie Szczerbińskiej – bo tak nazywała się z domu – obojętne położenie najuboższych warstw narodu polskiego. Wrażliwa na ich niełatwy los, zaangażowała się w starania o poprawę ich bytu w ramach działalności Polskiej Partii Socjalistycznej. Organizacja ta jednoczyła w swoim programie troskę o proletariat i robotników z hasłami i praktyką walki narodowo-wyzwoleńczej. W ówczesnych warunkach trudno byłoby przyszłej towarzyszce życia Józefa Piłsudskiego znaleźć środowisko lepiej odpowiadające jej ideałom i zamierzeniom życiowym.

Jako małżeństwo Józef i Aleksandra zamieszkali w willi Milusin w podwarszawskim Sulejówku. Choć pani Piłsudska żyła nieco w cieniu swego obciążonego obowiązkami państwowymi męża, nie można powiedzieć, żeby brakowało jej wymagających zajęć, związanych z oporządkowaniem domu i wychowaniem córek. Marszałek, sam żyjący skromnie, hojnie podejmował częstych gości, co przy stosunkowo niewielkich dochodach Piłsudskich powodowało serdeczną troskę Aleksandry. Na szczęście Walery Sławek – długoletni towarzysz walki marszałkostwa i przyjaciel rodziny – dyskretnie zajął się pomocą w zaopatrzeniu zacisznego dworku. Pani Piłsudska mogła odetchnąć i z lepszym sercem zarówno opiekować się bliskimi, jak oddawać się pomocy najuboższym Polakom”.

Grupa młodzieży biorąca udział w dyktandzie, 2023 rok.

Nauczycielki – Iwona Pełka, Alina Filipczak oraz uczniowie kl. VIII Szkoły Podstawowej nr 2 im. Adama Mickiewicza w Głownie. Grupa uczniów po konkursie wzięła udział w zwiedzaniu Biblioteki.

IMIENINY – SPOJRZENIE WSTECZ. EDYCJE 1-6

1. EDYCJA

1. edycja „Imienin Marszałka w Bibliotece im. Piłsudskiego” zbiegła się z jubileuszem **100-lecia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi**. Jej inicjatorami byli ówcześni Dyrektorzy Biblioteki – Barbara Czajka i Piotr Bierzynski.

Obchody Jubileuszu objęte były Patronatem Honorowym Piotra Glińskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Patronatem Honorowym Witolda Stępnia, Marszałka Województwa Łódzkiego. Współorganizatorem wydarzenia było Narodowe Centrum Kultury.

Seminarium „Józef Piłsudski – twórca i obywatel niepodległej Rzeczypospolitej”, 16-17.03.2017 r.

16 marca 2017 r. świętowaliśmy pierwszy dzień „Imienin Marszałka w Bibliotece im. Piłsudskiego”. W ramach seminarium „Józef Piłsudski – twórca i obywatel niepodległej Rzeczypospolitej” wystąpili: prof. dr hab. Przemysław Waingertner (Instytut Historii UŁ) – „Romantyczny realista. Polityczny geniusz i tragedia Józefa Piłsudskiego”, dr hab. Grzegorz Nieć (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) – „Marszałek Józef Piłsudski i Legiony w asortymencie wtórnego rynku książki w Polsce”, mgr Diana Walawender (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie) – „Pliszka w jaskini Iwa. Kazimiera Iłakowiczówna jako osobisty sekretarz Józefa Piłsudskiego” oraz mgr Dariusz Nowiński (Związek Strzelecki, Oddział Łódź) – „Obchody związane z Józefem Piłsudskim na terenie województwa łódzkiego w latach 1918-1989”. Podczas spotkania wyświetlono fragment Tygodnika Dźwiękowego Polskiej Agencji Telegraficznej z wmurowania kamienia węgielnego pod nowy gmach Biblioteki 14 maja 1938 r. Dokument dostępny jest na portalu „Drzwi do kultury”: <https://drzwidokultury.pl/institucja-wojewodzka-biblioteka-publiczna>

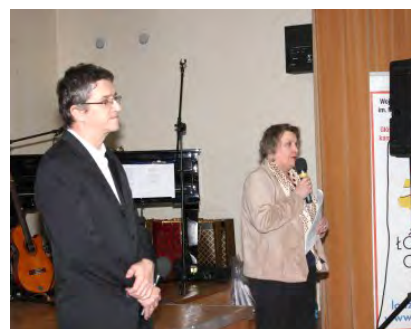
17 marca 2017 r.

świętowaliśmy drugi dzień obchodów „Imienin Marszałka”, który upłynął pod znakiem poezji i muzyki.

Ciekawe prezentacje przygotowali: Dariusz Staniszewski z Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów WBP („Józef Piłsudski w poezji”) i Katarzyna Krasa, kierownik Działu Zbiorów Audiowizualnych Biblioteki („Muzyka w hołdzie Józefowi Piłsudskiemu na podstawie zbiorów audiowizualnych zgromadzonych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Łodzi”). Prelegentce towarzyszył Michał Guzek, który czytał wybrane fragmenty pieśni.

Grupa Teatr Bez Nazwy pod kierunkiem Jolanty Piszko, działająca w Środowiskowym Domu Samopomocy Przyszań, przedstawiła program „Kto, jak on...? Pamiętajcie to imię!”. Panie: Ola, Marta, Małgorzata oraz panowie: Bartosz, Jacek, Marcin, Rafał i Sebastian recytowali wiersze poświęcone Marszałkowi (m.in. Tuwima i Brzechwy), a także śpiewali – z akompaniamentem Pawła Ciesielskiego – pieśni legionowe („Rotę Piłsudczyków” i „My Pierwsza Brygada”).

Wspomniany Paweł Ciesielski, specjalnie na okoliczność Imienin Marszałka, skomponował i zaśpiewał cztery piosenki do tekstów poświęconych Józefowi Piłsudskiemu (m.in. wzruszającą balladę „Druskiennickie drzewa” Juliana Tuwima).

Całość piątkowego programu zwieńczyła **uroczystość wręczenia nagród laureatom konkursu na esej „Piłsudski współcześnie – jak dziś postrzegam postać Marszałka”** skierowanego do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa łódzkiego.

I Nagrodę otrzymała Natalia Witkowska z XXXII Liceum Ogólnokształcącego im. Haliny Poświatowskiej w Łodzi.

II Nagrodę – Angelika Pawelec z II Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli.

III Nagrodę (ex aequo): Szymon Guzowski z VI Liceum Ogólnokształcącego im. Joachima Lelewela w Łodzi i Robert Grześkowiak z VI Liceum Ogólnokształcącego im. Joachima Lelewela w Łodzi.

Wyróżnienia otrzymali:

Sebastian Nita z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Staszica w Radomsku,

Daniel Perka z Technikum nr 1 im. Stanisława Staszica w Kutnie,

Remigiusz Tarka z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Tomaszowie Mazowieckim.

Nagrody laureatom wręczali: Barbara Czajka – dyrektor Biblioteki, przewodnicząca jury, Edward Chudzik – zastępca dyrektora Narodowego Centrum Kultury, Magda Kapuścińska – w latach 2008-2016 prezes Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. Nagrody rzeczowe ufundowała Biblioteka, a książki, gry edukacyjne i kalendarze – Łódzki Oddział IPN.

Podczas imprezy zaprezentowano także nową publikację: **„Józef Piłsudski w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi: katalog nabytków z lat 2008-2016”** opracowaną przez pracowników z Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Biblioteki.

Katalog prezentuje 328 książek (27 autorstwa Józefa Piłsudskiego i 301 jemu poświęconych), które wpłynęły do Biblioteki po 2008 roku oraz te, które udało się dodatkowo wyszukać podczas jego przygotowywania. Publikacja obejmuje albumy, bibliografie, biografie, katalogi wystaw, monografie, pamiątki i wspomnienia, wydawnictwa okolicznościowe oraz teksty literackie. Uwzględniono także jedną pracę licencjacką.

Prezentowana publikacja stanowi kontynuację katalogu zbiorów publikacji i dokumentów ze zbiorów Biblioteki związanych z postacią Józefa Piłsudskiego wydanego w 2007 roku.

Podczas uroczystości **w strojach legionowych** wystąpili: Stanisław Świerkowski – prezes Społecznego Komitetu Pamięci Józefa Piłsudskiego w Łodzi, uczniowie z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 20 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi: Arkadiusz Kopczyński i Zdzisław Kubalak, pracownicy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej: Michał Guzek i Mateusz Urbaniak.

Monodram Ewy Dałkowskiej „Byłam sekretarzem Marszałka Piłsudskiego”

Wieczorem 16 marca 2017 r. gościliśmy w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego Ewę Dałkowską. Aktorka zaprezentowała monodram „Byłam sekretarzem Marszałka Piłsudskiego” oparty na wspomnieniach Kazimiery Iłakowiczówny (1892-1983), poetki, w latach 1926-1935 osobistej sekretarki Józefa Piłsudskiego.

Goście mieli możliwość posłuchania fragmentów książki „Ścieżka obok drogi” (1939) – „gawęd” o Marszałku Piłsudskim w ekspresyjnym wykonaniu aktorki. Ewa Dałkowska przyniosła na spotkanie karykatury autorstwa Zdzisława Czermańskiego wydane w tece „Józef Piłsudski w 13 planszach”, które były eksponowane podczas monodramu.

2. EDYCJA

2. edycja Imienin Marszałka też była dwudniowa!

19 marca 2018 r. zaprosiliśmy przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych na imprezę literacko-filmowo-muzyczną „U Ziuka na Imieninach”.

W programie znalazły się:

- Film animowany „Z albumu Dziadka – historia Józefa Piłsudskiego opowiedziana dla dzieci” (reż., scen. Dariusz Jakóbek; animacja projektu Arkadiusz Olszewski),
- Gra biblioteczna „U Ziuka na imieninach”,
- Karaoke pieśni patriotycznych.

Dzień **20 marca 2018 r.** poświęciliśmy **Bronisławowi Piłsudskiemu** (1866-1918) – bratu Józefa, w setną rocznicę śmierci.

Podczas spotkania miała miejsce emisja filmu dokumentalnego „Piłsudski Bronisław – zesłaniec, etnograf, bohater” (reż., scen., współautor zdjęć, montaż Waldemar Czechowski; produkcja Telewizja Polska, Narodowy Instytut Audiowizualny, Studio Gołąb 2026) oraz spotkanie z Waldemarem Czechowskim.

Spotkaniu towarzyszyła wystawa „Bronisław Piłsudski (1866-1918)”.

Waldemar Czechowski

Bronisław (drugi z lewej) i Józef (trzeci) Piłsudscy, 1885. Kółko samokształceniowe Spójnia w gimnazjum wileńskim.

Bronisław Piłsudski

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

(ul. Gdańska 100/102)

Marszałek w otoczeniu dzieci podczas imprezy charytatywnej organizowanej przez jego żonę Aleksandrę.

zaprasza na
Imieniny Marszałka w Bibliotece im. Piłsudskiego

Portret Bronisława Piłsudskiego. „Księżniczka”, 1912, autor: Adam Varnas

3. EDYCJA

„Marszałek a środowisko literatów” – takie hasło przyświecało wydarzeniu w 2019 roku. Imieniny miały charakter literacko-muzyczny.

- „Marszałek i literaci – świadkowie, przyjaciele, przeciwnicy” to tytuł wystąpienia prof. dr. hab. Przemysława Waingertnera. Wiadomość o śmierci historyka w 2024 r. pogrzeżyła nas w smutku.
- „Piosenki bliskie sercu Marszałka” to recital w wykonaniu Michała Maj Wieczorka (śpiew) i Maksymiliana Pelczarskiego (akompaniament).
- Wydarzenie uświetniły „Powinszowania w dniu imienin” – odczytanie najciekawszych życzeń przesłanych pocztą tradycyjną i mailową do Biblioteki. Życzenia napłynęły z całej Polski oraz z zagranicy (Nowa Zelandia, Nowy Jork, Francja, Włochy, Białoruś).

Wieczór zwieńczył imieninowy poczęstunek.

W wydarzeniu wziął udział Zbigniew Ziemia – Wicemarszałek Województwa łódzkiego.

W czasie walk o niepodległość, jak i w dwudziestolecu międzywojennym powstawały wiersze i piosenki o Józefie Piłsudskim. Środowisko literatów często wspierało działania Marszałka.

Już w 1918 r. z Polski manifestacyjnie wysyłano życzenia Piłsudskiemu do więzienia w Magdeburgu.

Po wojnie za sprawą wybitnych poetów i nie tylko powstawały „powinszowania w dniu imienin”.

Życzenia płynęły do Belwederu, Sulejówka a nawet na Maderę dokąd Piłsudski wyjechał dla podratowania zdrowia.

Również po śmierci Marszałka organizowano uroczystości imieninowe.

W nawiązaniu do tej tradycji zachęcaliśmy do przesyłania życzeń imieninowych dla Marszałka.

4. EDYCJA

Rok **2020** to rok pandemii. Ze względu na zdrowie gości i pracowników impreza została odwołana.

Ale – wzorem lat ubiegłych – przygotowania szły pełną parą.

Wykład „Generałowie z Bitwy Warszawskiej 1920 roku po latach na imieninach u Marszałka Józefa Piłsudskiego” miał wygłosić Konrad Czernielewski (starszy kustosz, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi).

Do organizacji 4. edycji wrócono w **2021 roku**. Ze względu na trwający nadal okres pandemii spotkanie odbyło się w formule online 19 marca 2021 r.

W programie wydarzenia znalazły się:

- Po prostu... Wieniawa – prezentacja prof. dr hab. Przemysława Waingertnera (Uniwersytet Łódzki, Polskie Towarzystwo Historyczne)
- „Chórem dla Marszałka” – piosenki dwudziestolecia międzywojennego oraz pieśni patriotyczne w wykonaniu Stowarzyszenia Śpiewaczego im. Stanisława Moniuszki w Łodzi
- Powinszowania w Dniu Imienin – odczytanie najciekawszych życzeń imieninowych przesłanych do Biblioteki pocztą tradycyjną i mailową.

5. EDYCJA

18 marca 2022 r. był wyjątkowy.

Imieniny spędzali z nami uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 160 im. Powstańców Śląskich w Łodzi oraz Szkoły Podstawowej nr 36 im. Zenona Wasilewskiego w Łodzi. Wspólnie odkrywaliśmy **tajemnice Marszałka**. Dzieci dowiedziały się jak miał na imię jego pies, koń, jaką herbatę lubił pić Marszałek, jak zakończył się eksperyment ze wstążką nad Morzem Czarnym... Nie mogło zabraknąć słówka o ukochanych córkach Marszałka – Wandzie i Jadwidze.

Mieliśmy również okazję zaśpiewać wspólnie kilka pieśni patriotycznych.

6. EDYCJA

„Ziuk znany i nieznan w oczach żony” – edycja na 6!

A w niej:

- W cieniu Wielkiego Marszałka. Aleksandra Piłsudska 1882-1963 – wykład prof. Arkadiusza Adamczyka (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
- Wręczenie nagród laureatom konkursów: „O Pióro Marszałka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi”, „Pocztówka do Marszałka”, „Aleksandra i Józef Piłsudscy”
- Koncert w wykonaniu „Boskiego CHÓRU” z Zespołu Szkół Salezjańskich w Łodzi
- Wystawa prac nadesłanych na konkurs plastyczny „Pocztówka do Marszałka”. Była to pierwsza edycja transmitowana na żywo na portalu „Drzwi do kultury”.

Wydarzeniu towarzyszyły:

- wystawa online „Aleksandra Piłsudska w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej” przygotowana przez Bogusławę Karbowską z Działu Informacji Naukowej: <https://www.wbp.lodz.pl/wystawy/3413-2023-03-16-17-57-42.html>
- materiał na portalu „Drzwi do kultury” – „Aleksandra Piłsudska jako Pierwsza Dama Niepodległości” przygotowany przez Jolantę Zwierzyńską i Aleksandrę Sołtysiak z Biura Promocji:

<https://drzwidokultury.pl/instytucja-wojewodzka-biblioteka-publiczna/movies,1209/aleksandra-pilsudska-jako-pierwsza-dama-niepodleglosci,238620>

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęło Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Patronat medialny objęli: Dziennik Łódzki i Express Ilustrowany.

Ksawery Prószyński pisał o Aleksandrze Piłsudskiej na łamach „Wiadomości Polskich Politycznych i Literackich”:

„Historia nie zapomni Aleksandry Piłsudskiej [...]. Jeśli kiedyś pisać się będzie dzieje kobiety polskiej [...] to historia do tego wspaniałego albumu [...] wniesie jeszcze wizerunek czarno ubranej pani, Aleksandry Piłsudskiej.”

Dziś można powiedzieć, że Aleksandra Piłsudska pozostała w cieniu wielkiego męża i jest szerzej nieznaną.

Do historii przeszła nie jako rewolucjonistka czy kurierka Legionów, ale jako Pani Marszałkowa, żona Marszałka i matka ich córek. „Imieniny” były doskonałą okazją, by przypomnieć jej osobę i wszechstronność działań, rolę matki, żony, koleżanki kurierki, Pani Marszałkowej, działaczki społecznej, kobiety czytanej i wykształconej, która wspierała poczynania Męża.

JÓZEF PIŁSUDSKI (1867-1935)

Pierwszy marszałek polski (1920), dwukrotny premier Polski (1926-1928 i 1930), żołnierz, polityk, polski działacz społeczny i niepodległościowy, twórca Organizacji Bojowej PPS, Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej. Urodził się 5 grudnia 1867 roku w Żuławie na dzisiejszej Litwie w rodzinie pielęgnującej tradycje patriotyczne. Po maturze rozpoczął studia medyczne na Uniwersytecie w Charkowie. W 1887 został aresztowany pod zarzutem udziału w zamachu na cara Aleksandra III Romanowa, został zesłany na Syberię, skąd powrócił po pięciu latach. Działacz Polskiej Partii Socjalistycznej, współzałożyciel jej odłamu – PPS-Frakcji Rewolucyjnej. Redagował nielegalne pismo „Robotnik”. Inicjator powstania konspiracyjnego Związku Walki Czynnej, kierowanego przez Kazimierza Sosnkowskiego. Organizator Związków Strzeleckich, utworzył także Legiony Polskie w zaborze austriackim. Dowódca Pierwszej Brygady Legionów. W początkowych dniach I wojny światowej podjął nieudaną próbę wzniesienia powstania narodowego na obszarze zaboru rosyjskiego. Od 1914 do 1917 roku główny Komendant Polskiej Organizacji Wojskowej. Aresztowany i osadzony w niemieckiej twierdzy w Magdeburgu, co wzmocniło jego renomę jako bojownika o niepodległość Polski. Uwolniony w początku listopada 1918 roku przybył do Warszawy i przyjął stanowisko tymczasowego Naczelnika Państwa. Zwierzchnik sił zbrojnych podczas wojny polsko-bolszewickiej. Przed rozpoczęciem ofensywy na Kijów mianowany Marszałkiem Polski. Bohater wojny polsko-bolszewickiej i bitwy warszawskiej. Po jego śmierci 12 maja 1935 r. nastąpił w kraju czas żałoby narodowej.

Ciekawostki o Józefie Piłsudskim

- Od dziecka bardzo dużo czytał. Znał twórczość wieszczów narodowych. Jego ulubionym poetą był Juliusz Słowacki, a utworem "Beniowski", którego znał na pamięć.
- Wysoko też cenił Stanisława Wyspiańskiego i Henryka Sienkiewicza.
- Uwielbiał grać w szachy i stawiać pasjansa.
- Jego ulubionym napojem była herbata. Pił zawsze gorącą, mocną i słodką.
- Był nocnym markiem, preferował zdecydowanie nocny tryb życia. Kładł się grubo po północy, niekiedy nad ranem.
- Swobodnie posługiwał się językiem rosyjskim, francuskim i niemieckim.
- Carscy żołnierze wybili mu dwa przednie zęby (wąsy zapuścił właśnie po to, by nie było tego widać).
- Miał psa, który wabił się... Pies.

HISTORIA BIBLIOTEKI PIŁSUDSKIEGO W ZARYSIE

W 1917 r. nastąpiło uroczyste otwarcie Biblioteki Publicznej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 150. Było to efektem inicjatywy grupy inteligencji łódzkiej, przedstawicieli różnych zawodów i działaczy społecznych, którzy w 1916 r. powołali Towarzystwo Biblioteki Publicznej w Łodzi.

Ogłoszenie o poszukiwaniu kandydata na bibliotekarza pojawiło się w gazecie „Nowy Kurjer Łódzki” z 23 lutego 1917 r. W wyniku ogłoszenia wpłynęło wiele podań. Wybór padł na Jana Augustyniaka – 23-letniego urzędnika, który ukończył szkołę handlową, a następnie po specjalnych kursach pedagogicznych uzyskał świadectwo nauczyciela ludowego. Nowy kierownik z bibliotekarstwem zapoznał się na kilkutygodniowej praktyce w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy.

W 1918 r. z powodu ciasnoty pomieszczeń Bibliotekę przeniesiono do budynku przy ul. św. Andrzeja 14 (obecnie ul. Andrzeja Struga). Pod tym adresem Biblioteka funkcjonowała ponad 30 lat. Nowy budynek w zdecydowany sposób poprawił warunki pracy bibliotekarzy i czytelników.

Z biegiem lat skromna biblioteka rozwinęła się w poważną księżnicę naukową. Jan Augustyniak stał się Głównym Bibliotekarzem Miejskim w Łodzi. Takie stanowisko przyznało mu Prezydium

Biblioteka przy ul. Piotrkowskiej 150

Magistratu na posiedzeniu w dniu 7 czerwca 1922 r. uchwałą nr 510 („Dziennik Zarządu m. Łodzi” z 1922 r., nr 37 s 18).

16 maja 1935 r. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim, dla uczczenia pamięci zmarłego kilka dni wcześniej Marszałka Józefa Piłsudskiego, podjął decyzję o wybudowaniu w Łodzi gmachu – pomnika, z przeznaczeniem na Bibliotekę Publiczną. Realizacją projektu zajęł się Społeczny Komitet Budowy Biblioteki Publicznej.

Ogłoszono konkurs na projekt budowy gmachu. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim ofiarował na ten cel kwotę 500 tysięcy złotych.

Nowy gmach to przede wszystkim zasługa łódzkiego przemysłowca Aleksandra Heiman-Jareckiego (1886-1966), którego Biblioteka w 2017 r. uhonorowała okolicznościową tablicą.

Zwycięzcą ogłoszonego konkursu na projekt gmachu został warszawski architekt inż. Jerzy Wierzbicki. Po wybraniu projektu przystąpiono do prac nad dokumentacją budowlaną i przygotowaniem terenu do przyszłej budowy. Niestety, oryginalna dokumentacja nie zachowała się. Do dnia dzisiejszego zachował się tylko fragment doku-

mentacji. W dniu dzisiejszym zachował się tylko fragment doku-

Biblioteka przy ul. Andrzeja 14

Poświęcenie kamienia węgielnego pod gmach przy ul. Gdańskiej

Budowa gmachu przy ul. Gdańskiej

Wojna

mentacji budowlanej autorstwa Jerzego Wierzbickiego z 19 lutego 1938 r. Jest to „kosztorys stanu surowego budowy gmachu Biblioteki Publicznej im. Marszałka Piłsudskiego w Łodzi”. Oprócz kwot budowy zawiera również technologię poszczególnych etapów.

Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod gmach Biblioteki miała miejsce 14 maja 1938 r. Taśmę filmową z tym unikalnym dokumentem Biblioteka odkupiła w 1992 r. od prywatnego posiadacza po dwuletnich pertraktacjach i jest ona dostępna na stronie: <https://www.youtube.com/watch?v=G5SISrZ3Geg>

Po wmurowaniu „kamienia węgielnego” rozpoczęto budowę Biblioteki. W momencie wybuchu II wojny światowej gmach Biblioteki był na ukończeniu. Wojna przerwała prace na wiele lat.

1 października 1939 r. władze okupacyjne zamknęły Bibliotekę, a jej liczące 70 tys. wol. zbiory, zmagazynowano bezładnie w niewykończonym budynku. Wkrótce dołączyły do nich książki z zamkniętych filii miejskich. Wszystkie filie zostały zlikwidowane 1 stycznia 1940 r. Okupant pozostawił Bibliotekę zdewastowaną.

Po wojnie Miejska Biblioteka Publiczna rozpoczęła działalność w gmachu przy ul. Struga. Ocalało około 70% książek i czasopism z przedwojennego księgozbioru Biblioteki Publicznej. Udało się również uratować najcenniejsze dzieła przed wywiezieniem w głąb Rzeszy.

W budynku przy ul. Gdańskiej prowadzono w tym czasie prace remontowe i wykończeniowe, zakończone oddaniem gmachu do użytku w listopadzie 1949 roku.

Nasza Biblioteka – jako gwiazda filmowa z lat 50:

Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa w Łodzi nagrała w 1950 r. etiudę dokumentalną „W nowej bibliotece”. Etiuda dostępna jest na stronie Archiwum Szkoły Filmowej w Łodzi.

W filmie poznajemy Pawła, młodego tokarza, który odwiedza naszą Bibliotekę by zdobyć wiedzę umożliwiającą mu dostanie się na politechnikę oraz bibliotekarkę Annę, która mu w tym pomaga. Panią Annę gra siostra Hanny Bielickiej – Maria Bielicka (na potrzeby filmu otrzymała imię Anna). W etiudzie pojawiają się również pracownicy Biblioteki m.in. dyrektor Jan Augustyniak.

Imię Marszałka Józefa Piłsudskiego przywrócono Bibliotece 15 maja 1990 r. Inicjatywę podjęła działająca w Bibliotece organizacja zakładowa NSZZ „Solidarność”.

Dziś kontynuujemy działalność. Staramy się zapewnić Państwu miłą i kompetentną obsługę oraz rzetelną pomoc w dotarciu do potrzebnych materiałów.

Misją Biblioteki jest profesjonalizm wobec użytkowników w zakresie informacji, edukacji, kultury z wykorzystaniem bogatych zbiorów bibliotecznych, na bazie nowoczesnych technologii, różnorodnych działań na rzecz rozwoju czytelnictwa, ochrona najcenniejszych zbiorów stanowiących dziedzictwo kulturowe, wspieranie bibliotek regionu łódzkiego i kreowanie pozytywnego wizerunku Biblioteki.

Budynek MBP im. L. Waryńskiego, 1966 r.

Wystawa online o historii Biblioteki dostępna jest pod linkiem:
<http://www2.wbp.lodz.pl/pliki/wystawy/2022-105/>

Budynek WiMBP im. J. Piłsudskiego

Sieciujemy.

W 1991 r. rozpoczęliśmy prace nad budową lokalnej sieci komputerowej w Bibliotece. Od 1996 można znaleźć naszą stronę w Internecie. Od 2013 roku posiadamy profil na Facebooku.

Materiały filmowe przygotowane przez Bibliotekę dostępne są na:

- kanale YouTube
- portalu „Drzwi do kultury”

Tworzymy Bibliotekę Cyfrową – Regionalia Ziemi Łódzkiej oraz Literacką Mapę Województwa Łódzkiego.

Wystawa online:

„Dyrektor z ogłoszenia”. Sylwetka Jana Augustyniaka
 – pierwszego dyrektora WBP w 50. rocznicę śmierci 17.01.1971.

Ze wstępu:

„Pierwszy etatowy bibliotekarz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łodzi, pełniący funkcję jej kierownika w latach 1917-1939. W latach 1945-1963 dyrektor MBP. Inicjator i niestrudzony realizator budowy nowego budynku Biblioteki przy ul. Gdańskiej. Twórca miejskiej sieci bibliotek publicznych. Działacz społeczny i nauczyciel wielu pokoleń bibliotekarzy. Teoretyk i praktyk wielu dziedzin bibliotekarstwa”.

Podobnie brzmiące notki znajdziemy w licznych opracowaniach biograficznych i leksykonach. Lista dokonań dyr. Jana Augustyniaka jest długa, a jego zasługi dla łódzkiej oświaty i kultury nie do przecenienia.

Z zachowanych w Bibliotece zapisków i publikacji pierwszego Dyrektora WBP wyłania się nie tylko głęboka wiedza i pasja autora. Mówiąc o dyr. Augustyniaku należy ze szczególną mocą podkreślić jego stosunek do ludzi, zarówno czytelników jak i pracowników Biblioteki.

Człowiek o wielkim sercu, głęboko zainteresowany potrzebami użytkowników biblioteki, pilnie obserwujący zmiany w środowisku biblioteki, wśród licznych obowiązków znajdujący czas na prywatne rozmowy z osobami korzystającymi z czytelni lub katalogów, szczerze zatroskany o los ludzi nie mających warunków do nauki, gotowy wyciągnąć pomocną dłoń do potrzebujących – taki właśnie był pierwszy dyrektor WBP Jan Augustyniak. Takim zapamiętali go czytelnicy i pracownicy Biblioteki.

Wystawa jest dostępna pod linkiem: <http://www2.wbp.lodz.pl/pliki/wystawy/2020-augustyniak/>

KONKURS!

**Prosimy o wskazanie aktora, który według Państwa
sprawdziłyby się w roli
Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego.**

**5 pierwszych osób, które prześlą odpowiedź
do końca marca br. na adres
promocja@wbp.lodz.pl
otrzyma drobne biblioteczne gadżety
– do odbioru w Bibliotece.**

Ciekawi jesteśmy Waszych odpowiedzi.

Opracowanie tekstowe i wybór zdjęć: Jolanta Zwierzyńska, Aleksandra Sołtysiak, Wojciech Lubomir Kaca, Magdalena Szymańska
Skład : Julita Lendzian-Twardowska
Nakład : 200 egz.
Numery BIBiKa dostępne są na stronie www.wbp.lodz.pl w dziale **Wydawnictwa własne**